

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratr[is] Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]m est mysteriu[m] venera[n]de p[er]cessio[n]is Et hoc
tangit[ur] cu[m] [...] Tuleru[n]t illu[m] i[n] hier[usa]ll[em]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de purificatiōe

Singulare quodam obedientie exemplū. Si em ipa nullaten⁹ legi obnoxia sic legis p̄cepto obedivit: pensum⁹ nos diuis mādatis tamulpi astricti qntaz debem⁹ obediētie p̄mititudine in exequis dei ⁊ ecclēsie mādatis exhibere. Perierat gen⁹ hu manūgo inobedientia Eue: sed reparatū ē p̄ plenissimā inobedientia marie. Aug. in q̄dā ser. de nativitate ygi. Pro inobedientia ei obediētie mutat. Hec ille. Logit⁹ charissimi qm̄ hic sum⁹ inter locū bonoꝝ zlo cū dānatorꝝ in mltis pfecto p̄cīlis p̄stutūt: nec euadere possim⁹ infernum: ⁊ p̄ radisum ingredi nisl⁹ q̄ obediētie in obseruantia dinoꝝ mādatoꝝ Dat. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mādata.

Hecdm est exemplū virginalis humiliatiōis. Mirabile ytiq̄ h̄m⁹ humiliatiōis exemplū in brā virgī mīre dei et dñā tort⁹ mōdi q̄ legi purificatiōis nullatus obnoxia voluit se p̄fus p̄formare certis mīliteribꝫ. Bern. Tere brā virgo purificatiōis nō habes cām nec tibi op⁹ est purificatiōe: sedz nunq̄ filio tuo op⁹ erat circūcisioꝫ. Est inter mīliteres tanq̄ vna illaz; nā et fili⁹ tu⁹ dñs nr sic est voluit in medio puerorꝫ. Hec ille. Perierat h̄m̄ genus p̄ supbiā eue: sed reparatū est p̄ humilitate marie. Et sicut d̄ Bern. Si vircecidit p̄ mulierē: et reparat⁹ ē p̄ ea. Redita est semjā p̄ feia: p̄ prudes p̄ fatua: busillis p̄ supba. Hec ille. Quicq̄ itaq̄ virgaut mulier est vere humilis: fili⁹ est aut filia brā ygnis: qcung⁹ aut supba fili⁹ est lūciferi. Sed heu heu mltō plures imitans supbiā incredulitaz: ⁊ inobedientia eue: q̄ siq̄: humiliatē: ⁊ obediētie marie.

Tertiū est exemplū spiritualis purgatiōis. Prā q̄ppe virgo nulla purificatiōe indigē: purificatiōis legez oīno implere voluit: vt exēplo suo nobis palā onderet: q̄ sollicite ⁊ diligent nos im mundi ⁊ mltiplici purgatiōe indigentes: circa spūalem mētis purgatiōē debem⁹ vigilant insister. Isa. xliii. Facti sumus vt immūdi omes: et q̄si pann⁹ mēstruate vniuerse iusticie nře. Dater itaq̄ nřa carnis eius nobis exemplū reliq̄z cām māculas feditatis: sed glōia m̄ nostra spūalis maria exemplū vobis accrulis ⁊ causaz

medicine ⁊ puritaz. Lōsiderandū aut q̄ dā virgo lēgē purificatiōis amplēdo: tria p̄cipue fecit quibꝫ mystice instruimus qđ nobis necessariū sit. p̄ nřa purificatiōe spāli. Huc em̄ iesum portauit: in hierch am bulauit: et dei templū intravit. Sic itaq̄ nos spūaliter purgari cupiētes debem⁹ iesum portare p̄ effectu virtuose exercitatiōis. j. Lox. vi. Glorificate ⁊ portate de um in corpe vido. Itē tre debem⁹ in hierch celestez p̄ intellectu studiōe p̄ platois. In cui⁹ figura d̄ dñs ad moylen Nume xvij. Ascēde in montē altū ⁊ p̄ platois de terra quā datur⁹ sum filis israel. Hērony. ad eustochiū. Quoties te vana feli delectat ambitio: q̄tiens in mō aliqd videris glōsum. ad paradisū mente transgredere. Hec ille. Itē intrare debem⁹ in celeste dei templū p̄ affectu deuotiose orationis. Ubi em̄ intellect⁹ foris statas̄ citio intrat. Jo dicebat Ps. Intrat oratio mea in aspectu tuo. Blos. Aug. Bagno virtus pure orōnis q̄ q̄uidā nūc intrat ⁊ ibi negocia pagit q̄ caro p̄cire nō q̄. Hec ille. Et Eccl. xxv. Qđ humiliā se nubes penetrabit. Hec itaq̄ tria nobis necessariā sunt. p̄ spūali mētis purgatiōne faciēda ⁊ vt vīz icū pōrem⁹ p̄ virtuosaz exercitatiōez in opibꝫ pnie ⁊ virtutū vīsur sum ambulem⁹ in ciuitate celeste p̄ studiōam p̄ temptationē: tribūde ingrediamur p̄ affectuoz deuotionē. Heb. xij. Festinamus ingredi in illā requie. Festinabimus aut̄ ingredi si festinem⁹ purgari ⁊ emādri: q̄ sicut d̄ Apo. xxi. Nō intrabit in eam aliqd coincidat aut̄ abominatōz facies p̄cessions. Secundū est mysteriū venerab̄ p̄cessione solennē in q̄ portans aī delib⁹ candele accense: p̄pter qđ festinat̄ bōdierna candelaria: noiatur. Et hāc p̄cessione institut̄ Sergi⁹ papa anno dñi q̄ngent esimo octogesimoquarto. Et ceterus accensum in māmb⁹ suis cū toto clero rō mano portauit. Et hoc institut̄ ē p̄ papē ppter tres tās.

Prima ppter virgīne puritatis ostensionem.

Secunda ppter mysticaz representationem.

Tertia ppter nřam instruacionē.

Prima igit̄ causa est, ppter virginea puritas; ostensionē. Audit̄es em̄ alioq̄ virginē feciss̄ fin̄ legē puriss̄ carios credere possent eā purificationē in diguile. Ut gōndat q̄ tota fuit puriss̄ mar tota splendida: ordianit ecclia ut hodie, pcessionaliter ceras lūnosos baulē mus; ac si ipo facta dicat ecclia: Virgo beata purificationē nō indiges; sed tota rutilas; tota splendes. Lant, iiiij. Tota pulchra es amica mea et macta nō est in te.

Secunda causa ē, ppter mysticā representationē ad repitandū yicillā venerandā pcessionē quā hodie fecerunt virgo br̄a et ioseph q̄ puep̄ iesum in cōplo p̄tauerunt, et symeon et anna q̄ sibi obnūas verūt et in p̄tatione dñi iesu interfuerūt. De symone aliqd̄ postea ponit. In representationē itaq̄ hui⁹ mysterij pcessione facim⁹ in q̄ cereū accensum in mambō bāw̄lam⁹ que in ecclia offerim⁹. Per quē q̄ de cereū accensum signaf̄ dñs iesus. Tria em̄ sunt in om̄lō cero. Lycbinus cera; et ignis; p̄ que signant tria q̄st̄ in ch̄o. Nā cera signat carnē ch̄i natā de virgine sine corruptiōe carnis; sicut apes cera signat sine p̄mitione. Lycbin⁹ i cera lates signāt; ch̄i cādissimā in carne lacēte. Ignis ho sive lumen signat deitatem; q̄ deus nō ster ignis psumens est. Heb. xij. Et Dī lach. ij. Iple em̄ q̄si ignis p̄flans tē. Un̄ quida sic ait. Hāc in honore p̄te candelaz porto marie. Accip̄ p̄cerā carnē de virgine mērā. Per lumen numē maiestatisq̄ cācumen. Lycbin⁹ est ania sub carne latens popima. Circa ea aut̄ q̄ ex euangelio legit̄us hōdierna die facta in illa venerabilis pcessione pdictaz psonaz sanctissima rū et dñi p̄sentationē tres p̄cipias habere possum⁹. Cōreplatio mirifice affectionis. **P**rima est cōreplatio mirifice affectionis. Cōtemplari em̄ debem⁹ mirabile ilū lumen sc̄issimū sensis symonis affectionem. Sicur em̄ dī in euāgelio Symeo hō erat iust⁹ et timor; et expectaz. s. cu ingēti gau dio et desiderio redēptionē isrl. et sp̄usctus erat in eo. Suspirabat utiq̄ et gēmebat orās q̄dile cu ingēti affectu q̄tus in hac yicā mortali videre posset dñm redēptore.

RR 4

¶ Ser. De purificatōe

hoc canticum laudat chris ut pax:
ut salus: ut lux: ut gloria. Pax est qui me/
diator: talus qui redemptor: lux qui doctor:
gloria qui premiator. Et cum hec dicitur a sancto
meone de iesu. Erat prius et maius ei. ioseph
qui narrant vocari per christum eo qui nutritus est
fuit: et maria virgo seruissima misericordia mirabilis
res fugitibus qui dicebant de illo. ¶ Tertia est
exemplatio prophetice pronuntiationis. Ubi vi-
deatur prophetam aperte illius sancti symeo-
nius: qui sicut habet lucas quod dicit ad mariam
matrem domini. Ecce posuit est hic in ruinā et
resurrectione multorum in israel et in signis
cum predictis. Et tuus ipius aiam gravissi-
bit gladii ut teneles et multis cordibus
cogitationes. ¶ Dicit autem posuit christus in ruinā
et resurrectione multorum qui in christi passione
quae futura erat: et peccatis multorum inuidetur
runt exequati apositale cadentes: et multi fue-
runt illuminati qui prius erat simplices et igno-
rantes: ut prout de apostolo quod post christi pas-
sione data est intelligentia scripturarum. Lu-
cas. ¶ Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent
scripturas. ¶ Dicit enim posuit in signis
federis inter homines et deum: cui predi-
cavit a sacerdotibus et legisperitis: sequitur. Et
tuus ipius aias gravissimis gladiis. id. doloris pa-
sionis eius gravissimis annis et copio-
sionis. Sequitur ut reuelent ex multis cordi-
bus cogitationes. ¶ Et non tenet causaliter
sed remittit. Et hunc exponit origen de
reuelatione occultorum peccatorum in predictione que
peccatum passionis dicitur in sacramento pe-
nitentie operatus sanantur. ¶ Tertia est ex-
emplatio mystice expositionis. Ubi videndum
est litteram expositionem mysticā seu spiritualē
predicē quatuor profonē quae interfuerunt in pītra
stōne domini in templo nobis ostendit qualiter dominus ie-
sus in corde nostro portaret nos ipsos deo pre-
tare deum et spiritualiter in mente nostra sic ho-
diernā pīcessione facere quārum veraciter ille
luminari mereamur. Per symeonem appre-
hendit interpræt audieris quae et rūsum audierat a
spiritu metalis sed reuelatione: non visurū se
mortali nisi prius videat et chēmō domini: si gemit
verbi dei studio sua audiri quae mente illuminat.
Uter illud psalmus. Lucerna pedibus
meis sub tuū: et lumen semitis meis. Per
annū quā non discedebat a templo ieiunior et ob-
servebat hunc vacans quae instinctu spiritus incep-
tus hora suogram qui pītabat puer iesus

et grās egit per tantū bīnūtū adimpletionē
signat affectuosa orationē dicitur quae men-
te eleuat ad illūnat. Cassio. sing. psal. Qua-
rio seruat cor: abstrahit a torrentis: mīdat
a vīchā: sublevat ad celestia. Hec ille. Per
ioseph qui interprætāt augmētū vel appositū
quae sollicitā curā habuit de puer. ielu: in-
tellegit bonoz operoz continuo appositū. Non
enī qui incepit: sed quae per seuerauerit: visus in
finē hic saluus erit. Per maria hō quā inter-
pratur illuminata vel illūnata quae et chītū
stūm mēte et fide cōceptis magis quam corpore
signat lumen per fidem ardore vere charitas
informat. quod in omni bono operē
sartū est ad hō ut si meritorū debemus et
go cuī symone portare lumen sc̄ē medita-
tōis quae ex auditōis et beati dei causā in mens
tē. Lū amā lumen interne deuotōis: cuī ioseph
lumen per uōse progressionis et continuatōis
in bonis operib⁹ cuī maria lumen fug
ne ex platiōis per verā fidē. Et de his qui
tuor dicit pī. De morte fui dī: pī sanctā me-
ditationē et delectatō sum) pī internā devo-
tōis et exercitatō sum) pī virtutib⁹ pīgressi-
ōis et defecit spūs me⁹ pī hēmētē
diuinorū ex platiōis quae in bac mortali vis
ta imperfecta ergo fidēs in patria clara ent
per grātia visionē. ¶ Cop. xiiij. Idem⁹ nūc
per speculū et in enigmātē: tūc autē facie ad
faciem.

Tertia cā institutōis pīces
sōis hōdīcēne cuī cereis accessis faciēdē
pī pīram instructionē. In hō ei instruitur
quae si an deū volum⁹ ēē purificati et mundi
tria in nob̄ hōfē debem⁹ ut sic qī pīcessio-
nalit⁹ ad deū redēam⁹ vñ pī creationē pīcel-
lūsimus. Et hēc tria sit fides: fortitudo: bo-
nitas: et intēritā recta. Nā candela in manu ac-
censa ē fides cuī opatiōe bona. Sic et cā
candela sine lumine dī ēē mortua: tūmīcē
ficiētē: cādela deficit et morit⁹ sic et opatiō
sine fide et fides sine bono ope mortua ēē
dī ut dī Jacobi. hī. Lichin⁹ autē in cē
ra occultat⁹ ē intēritā recta. Grego. Sic sit
opus in publico ut in intēritā maneat in oc-
culto: ut de bono opere primis pīcessamus
ex: la: et tū pī intēritā ē soli deo placere
querimus. pīoptemus secretū. Hec ille.
Dībet igitur in omni bono ope recta esse
intēritā in deū ut sic quasi pīcessionaliter

redcamus ad ipsum.

Tertius ē mysteriū membrāde p̄fita/
tōnis quo vicē dñs iesus p̄fatus
est in tēplo cū l. galib⁹ hostijs: p̄f
qđ dñs hodierna solēnitātē ip̄pāti. t. p̄p⁹
tatio vel obviatio. Voluit autē dñs sic p̄f
sentari cū hostiis legalib⁹ p̄f ter tres p̄f
cū p̄p⁹ causas.

Prima: ē cā legalis impletōis.

Secondā: est cā spūalis instrūctōis.

Tertia: cū caula m̄ysteria līgitōis.

Prima igitur ē causa le/
galis impletōis. Unū ipse dicebat Matth. v.
Nō veni legē soluere s̄ ad implere. Ut
de ait z deuote p̄sidera nūc saluatoris ie/
su būlūtē. Nā in nūtūtate se habuit vt
paup hō. In circūctiōe vt paup er p̄tōr
hō sed hodie vt pauper z p̄tōr z seru⁹ hō
Ut pauper in eo qđ pauperū oblationē
eligit p̄tōr in eo qđ ipse cū mat̄z legez
expiatiōis adimplētē. Ut seru⁹ in eo qđ
redimi voluit. Pro qđū ampliori declara/
tionē notandū vt dicit doctor sc̄tū in iij.
qđ qđxvij ar. iij. qđ ch̄s voluit s̄b lege sie/
ri vt eos qđ sub lege erāt redimeret vt tu/
stificatio legis in suis mēbris spūalis im/
pleret. Nam z p̄p̄ h̄ ipsuz voluit hostias
legales p̄ se offerri qđ erat hā hostia vt si/
gura p̄tati p̄igere. De ple autē nata du/
per erat p̄ceptū tradūt̄ i lege. Unū erat
spēole de p̄mogenitū rāt̄ in hoib⁹ qđ ius/
mēta. Sibi em dñs deputauerat om̄ne p̄/
mogenitū in israel p̄ eo qđ ad liberationē
p̄p̄ israel p̄cesserat p̄mogenita egypti
ab hoie v̄sc⁹ ad p̄c⁹: reseruatis p̄mogeni/
tis filioz isrl. Et h̄ mādatū ponit Erod.
p̄i. in qđ era p̄figurab⁹ ch̄s qui est p̄mo/
genitus in multis fratrib⁹: vt dñs Ro. viii.
Alio erat p̄ceptū ḡnale qntū ad oēs. vt. s.
implete dieb⁹ purificariōis m̄bi offer/
ref sacrificiū p̄ filio sine p̄ filia. Ut h̄ Le/
vit. vij. Et h̄ qđe sacrificiū erat ad expia/
tione peti in qđ proles erat p̄cepta z nataz
enā ad secrētōne qndā ipius: qđ rūc̄ p̄
mo p̄sentab⁹ in tēplo. Et ideo aliqd offe/
reb⁹ in holocastū z aliqd p̄ p̄c⁹. L̄bi/
sus iḡnū qđ de virgine natu⁹ erat p̄mo/
genitus z voluit fieri s̄b lege: hec dñs p̄/
cepta in seipso implete voluit. Et ita hec
duo v̄dū euangelīū circa ipm fuisse ob/

seruata. Primo qđē illud p̄tiner ad p̄s

mogenitos. Lū dñ. Tulerū illū in hierū
salē vt sisteret enī dñs sic scriptū ē in lege
dñs: qđ om̄ne masculinū adaperies vuln̄
sc̄tū dñs vocabif. Redimebat tñ p̄moge/
nitū hois qnq̄ ciclis: p̄ter p̄mogenita le/
uitaz qđ cū in adultā eratē pueniebāt sem/
per in tēplo dñs fuiēbat. Sc̄dā ponit euā
gelū illud qđ p̄ceptū erat cōiter qđ ad oēs

Lū dñ. Et vt daret hostiā fm̄ qđ dictū est
in lege dñs: p̄s tūrturū aut duos pullos

colubaz. Levit. em. xij. p̄ceptū erat vt qđ
possent agnum annūculū p̄ filio sine p̄ fili
a in holocaustū offerretz pullū colubē si/
ue tūrturē p̄ p̄c⁹: qđ v̄o nō possent offerre

agnū offerretz duos tūrtures v̄l duos pul/
los colubaz: v̄ni in holocaustū z alterū
p̄ p̄c⁹. Dñs iij̄ ijesus qđ cū diues esset p̄
pter nos egen⁹ fac̄t̄ est vt qđ cā in opiam
diutes ec̄m⁹. Ut dñ. ii. Coz. viij. Voluit

p̄ se pauper̄ hostiā offerri sic z in ipa nati/
tate pānis iuolui⁹ z reglinari in p̄septio.

Hec ex doctore sancto.

Secondā causa quare sic vo/
luit dñs in tēplo p̄fari est rō spūal̄ instru/
ctus. Nā sic fili⁹ dei nō p̄p̄ seipm fac̄t̄ ē
hō z circūctiōis in carne: z vt nos qđ grām
efficeret filios dei: z vt nos instrueret de/
bere spūal̄ circūctiōi: sic z p̄p̄ nos p̄fari⁹
est dñs vt p̄ h̄ instruamur nosip̄s deo p̄/
sentare. Unū in collecta hodierna dicim⁹.

Op̄s sempitēne de⁹ maiestatē tuā supplici/
ces exoram⁹: vt sic vñigenit⁹ fili⁹ tu⁹ hō

dierna die cū nr̄ carnis substātia in tem/
plo ē p̄fari⁹: ita nos facias purificatis tū/
bi mēb̄ p̄fari. Facta ē autē dñi p̄fariatio
post ei⁹ circūctiōne vt p̄ h̄ ostēderet nem̄i
ne nisi circūctiōi vñch⁹ digna ē dñis aspe/
ctib⁹. p̄p̄ qđ z sic in ecclia solēt infātes
post bapt̄m offerri dñs: cui⁹ assigñari
p̄t̄ p̄cipue trīples rō. **P**rima ē rō p̄t̄
stationis. Hoc em̄ sit qđi prestando qđ in/
fane ille est deifili⁹ qđ creauit ipm z rede/
mit z ē generauit: qđi diceref ad dñm. Ec
ce infantē qđe creasti qđe redemisti: quez
spūal̄ regfahistūtus est. Idcirco cū tibi
offerum⁹. **S**econdā rō grāzactōis. Hoc
em̄ fieri d̄bet grās agēdo deo de bñficio
creatiōis illi⁹ pl̄is: de bñficio p̄seriatōis
ei⁹ a p̄cūlis mortis tā in vtero mātris: qđ

RR 5